

רבנו נחמן מברסלב

ג' הקטורה

חג הסכות

מתוך הספר הקדוש "אוצר היראה"

סכה, בחינת עניי-כבוד, שזוכין ישראל לכנס בהם אחר יום-כפור על-ידי מצות סכה הקדושה. כי על-ידי הענין והחשך הזה הקדוש שסביב האין-סוף, בחינת "ישת השך סתרו", על-ידי-זה דיקא זוכה מי שזוכה להכליל ולהסתכל באור האין סוף ואינו נתבטל שם במציאות, ואזי זוכה כשחוזר מהבטול שיהיה נשאר לו אור הרשימה מהבטול, ועקר אור הרשימה נרשם בתוך הענין הקדוש הזה, כי בלעדו לא היה יכול האור להצטיר כלל, במבאר כל זה בפנים. וזה בחינת "בעמוד ענין ידבר אליהם", כי שם דיקא נצטיר ונרשם אור הרשימו הקדוש, שמשם כל השגת הנביאים והחכמים אמתיים, כי משם עקר קבלת התורה והנבואה. וישראל עם קדוש בכלליות זוכין ביום-כפור להכליל ולהתבטל באור האין סוף, על-ידי הכהן גדול שנכנס בשליחותם לפני ולפנים, ששם עקר בחינת בטול אל התכלית; ואזי מאור הרשימה הקדושה מהבטול הזה זוכין לבחינת קבלת התורה ביום-כפור, בחינת הלוחות שניות שנתנו בו

יה

בסכות עוסקין לתקן ולאסף כל המאכלים, שכל הטעמים שלהם נמשכין בשרשן מהדעת הקדושה; והעקר הוא הלחם, שבו נכללין כל הטעמים שבעולם; עד שזוכה על-ידי האכילה להארת הרצון המפלג, שזה בחינת מצות אכילה בסכה. ועל-כן עקר מצות אכילה בסכה הוא רק באכילת לחם, כי פרות מתר לאכלם חוץ לסכה, ועקר חיוב סכה הוא רק באכילת לחם. ועל-כן מברכין אז לישב בסכה, כי זה עקר מצות ישיבת הסכה, להמשיך בשעת אכילה דיקא הארת הרצון הנמשך מהמקיפין הקדושים שהם בחינת סכה, כמובא (הלכות נטילת-ידיים לסעודה - הלכה ו, אותיות קא קב).

למ

סכה הוא בחינת עניי-כבוד, שנמשך מאור הבטול של יום-כפור, שנאמר בו "כי בענין אראה על הכפרת"; ומענין הקדוש הזה, משם נמשך בחינת

וכו, כי בזה אנו מראין מה שזכינו לפעל על-ידי עבודתנו בראש-השנה ויום-כפור על-ידי כל התקונים הנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לתקן השדה העליונה שגדלים בה כל נשמות ישראל, שהם בחינת שיח השדה העליונה וזה בחינת הארבעה מינים, שמרמזים על כל הכתות שיש בנשמות ישראל, כמאמר רבותינו ו"ל. וגם על-ידי-זה זכינו לתקן התפלה שיהיה כל התפלה אחדות אהר, וכשעומדין בסוף התפלה יהיה אחו ומקשר עדין לתבה ראשונה של התפלה. ועל-כן עקר נטילת הארבעה מינים הוא בשעת קריאת הלל, שהוא בחינת כלליות התפלה והשירות והתשבחות, כמאמר רבותינו ו"ל, שיש בו לשעבר ולעתיד לבוא וכו'. וזה בחינת מה שמנענעים בהודו לה' תחלה וסוף, כי זהו עקר תקון התפלה, שאפלו בשעומדין בסוף התפלה יהיה עדין מקשר בתבה ראשונה של התפלה, שזה בחינת הודו לה' תחלה וסוף, כי בלו אחד; ושם עקר הנענועים שהם ברצוא ושוב, הינו שמעוררין אור הדעת שגמשה על-ידי הרשימה של הבטול, שהוא בבחינת רצוא ושוב כנ"ל (הלכות תפלת ערבית הלכה ד, אותיות כג כד כה כו).

מא

בהושענא-רבה נמשך עלינו אורו של דוד, שהוא הרועה השביעי, שאז בימיו נגמרו כל התקונים הנ"ל, עד שזכה לבטול בזה עד שעל-ידי-זה נתתקן

כנ"ל. ואז זוכין אחר-כך שגמשה על כלל-ישראל בחינת הענין הקדוש הזה, שהוא בחינת סכה, בחינת עניי-כבוד, שגמשה משם; ועל-ידי-זה זוכין בשמיני-עצרת ושמת-תורה לקבל השגת התורה בשלמות, להשלימה ולהתחילה ולשמת בשמחה. וכל זה נמשך מאור הרשימה הקדושה שזכינו לקבל על-ידי עניי-כבוד, שגמשכו עלינו בכל שבעת ימי הסכות על-ידי הסכה הקדושה. וזה בחינת שמחת בית השואבה, בחינת "ושאבתם מים בששון"; הינו שעל-ידי השמחה שזוכין על-ידי הרשימה הנ"ל, על-ידי-זה זוכין לשאב ולקבל מימי הדעת והתורה, כי השמחה הזאת היא כלי לקבלת התורה. וזה בחינת השבעה אשפיון קדישין, שהם השבעה רועים שנכנסין לסכה, כי אלו השבעה רועים הם בחינת כלליות כל הצדיקים שבכל דור, שעל-ידם עקר המשכת התגלות אלקותו בעולם, שגמשה מאור הרשימה הנ"ל, כי אלו השבעה אשפיון הם בחינת השבעה מדות הקדושים שהם מספירת הסד עד מלכות, כי כל אחד מאלו הצדיקים זכה להמשיך ולגלות מדה אחת ממדותיו הקדושים הנ"ל, שעל-ידי מדות אלו עקר התגלות אלקותו יתברך, ועקר התגלות המדות והספירות הקדושות, הכל נמשך מאור הרשימה שהמשיכו הצדיקים הנ"ל על-ידי בחינת בטולם לאור האין סוף יתברך. ועל-כן נוטלין בסכות הארבעה מינים ושמחים בם לפני ה', כמו שכתוב "ולקחתם לכם ביום הראשון"

(הלכות תפלת ערבית הלכה ד, אותיות כח כט ל לא).

מח

כל התפלות ותחנונות ובקשות וכו' שאנו מרבין להתפלל בעשרת ימי תשובה ויום-כפור, אין הכונה להתפלל רק על העבר לבד, שימחל לנו השם יתברך מה שפגמנו בכבודו, רק שצריכין לבקש רחמים מהשם יתברך ביותר שנוכח לדרך התשובה מעתה, לטהר עצמנו מכל חטאתינו באפן שלא נחטא עוד לעולם. וזה עקר המלחמה שבין יעקב ועשו, שאנו עוסקין בראש-השנה ויום-כפור, כמבאר בזהר הקדוש, הינו שאנו עוסקין להכרית זרעו של עמלק ברוחניות, להכניע הרע שבדם חלל השמאלי שבלב, ומתפללין הרבה גם-כן שנוכח להכניע קלפת עמלק בגשמיות גם-כן, בחינת "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ". אך מחמת שהמלחמה ארבה מאד, על-כן צריכין גם אחר יום-כפור לבגס לתוך הספה, שהיא בחינת עניי-כבוד, להסד ולהגין בעדנו מקלפת עמלק אף כשנהיה בבחינת ונפק, שזה בחינת מה שעושים הספה בחוץ; כי כלל העבודה של ראש-השנה ויום-כפור הוא בחינת 'עיל', כי בהם עוסקין על-פירוב רק בתפלה ועבודה בכת-כנסיות ובתי-מדרשות, וסבות הוא בחינת ונפק, כי עקר מצות סבה היא אכילה ושתייה ושנה בספה, שהוא בחינת ונפק (הלכות שבת - הלכה ז, אות נג).

נו

עקר "סבת דויד הנפלת" היא בחינת התפלה, שנפלה בעונותינו הרבים. כי עקר עסק דוד המלך, עליו השלום, היה תפלה, כמו שכתוב "ואני תפלה"; ועל זה יסד כל ספר תהלים, שהוא בחינה שעשה מתורות תפלות, שזה עקר שלמות התפלה (עין 'תשובה', כג). ובשהתפלה בבחינת "כרם זלת לבני אדם", שזה בחינת דברים העומדים ברומו של עולם, שהם בחינת אלו התפלות שנעשין מהתורות, שנעשין מהם שעשועים גדולים מאד לפניו יתברך, ולכסוף בני-אדם מזולזלין בהן ועל-כן התפלה עכשו בבחינת "סבת דויד הנפלת", ובסבות עוסקין להקימה; וזה בחינת: צא מדירת קבע ושב בדירת עראי, שאמרו רבותינו ז"ל על ישיבת סבה זה בחינת 'אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים', ואמרו רבותינו ז"ל: זה שיודע לחדש ביה דבר, שזה זוכין דיקא שעושים מתורות תפלות, שאז זוכין בודאי לחדש דבר בתפלתו בכל פעם. וזה בחינת

התפלה בשלמות, שהיא לעשות אחד מכל התפלה, שעל-ידי-זה יכולין לדבר הרבה תפלות ושירות ותשבחות, שזה בחינת כל ספר תהלים שיסד דוד, שרונה להקדוש-ברוך-הוא בשירות ותשבחות, כמאמר רבותינו ז"ל. וזה בחינת עשרה הללויות שמסים בהם ספר תהלים, שהם 'הללויה' בתחלה ובסוף, שזה עקר שלמות התפלה, שיהיה הראש והסוף הכל אחדות אחד. ועל-כן אומרים בכל יום הללויות אלו קדם התפלה, כי זה עקר שלמות התפלה כנ"ל. ועל-כן דוד זכה למצא מקום בית-המקדש, ששם שלמות כל התקונים הנ"ל, כי שם שלמות הבטול להשם יתברך, ושם שלמות השנת התורה מהרשימה של הבטול, ושם שלמות תקון התפלה, בחינת "כי ביתי בית תפלה", וכל התפלות עולין דרך שם. ועל-כן בהושענא-רבה נגמר בחינת החותם בתוך חותם הנ"ל, שהוא לקשר אור הרשימה הנ"ל בלבנו ובדינו. וזה בחינת משנה-תורה שאומרים אז, כי התורה היא בחינת חותם, שעל-ידיה מקשרין אור הרשימו בלבנו היטב, כי עקר הידיעה מהשם יתברך הוא על-ידי התורה הקדושה; אבל גם התורה הקדושה בעצמה צריכין לחזר אותה היטב שלא לשכח אותה, כדי שלא נשכח אותו יתברך, חס ושלום וזה בחינת משנה-תורה, שהוא חותם על חותם, שמשנה רבנו עליו השלום חזר ושנה את התורה לפני ישראל כדי לקשר חותם התורה בלב ישראל היטב, בבחינת חותם בתוך חותם. וזה בחינת ספר תהלים שאומרים אז, שהוא בחינת תקון התפלה

בשלמות. ומחמת שהרשימה הוא אחר ששבין מהבטול, שאז הוא בחינת התעוררות השנה כנ"ל (אות לה), על-כן נוהגין להיות געורין בליל הושענא-רבה, כדי להמשיך אור הרשימו בשלמות, שהוא בחינת התעוררות השנה. ואחר שזוכין לקבל אור הרשימה בשלמות, שעל-ידי-זה זוכין לשמחה, שהיא הכנה וכלי להמשכת התורה שנמשך מאור הרשימה הזאת על-כן עושין אחר סבות והושענא-רבה שמחת תורה, ואז מסימין התורה ומתחילין אותה תכף, להורות שזכינו להמשיך אור האחדות, שהתחלה והסוף הכל בבחינת אחדות. וזה בחינת ההקפות שעושים אז עם התורה, בחינת מקיפין ועגולים, בחינת פלו אחד, שאין בו ראש וסוף, כי בהעגול אין נכר בו ראש וסוף; וזה עקר השמחה, שנתגלה אור האחדות, שעל-ידי-זה נכלל ונתחבר הראש והסוף, שזהו בחינת עגול, בחינת המחול שעתיד הקדוש-ברוך-הוא לעשות לצדיקים לעתיד לבוא, כי המחול הוא שמרקדין בעגול

השבעה רועים שגנבנסים לספה, במבאר בפנים (הלכות ר"ח - הלכה ה, אותיות טו כ).

נח

התקון של מ"ט ימי הספירה, שהם שבע שבתות, שעל-ידי-זה זכו אחר-כך לקבל התורה בשבועות, נפגם אחר-כך על-ידי חטא העגל, שעל-ידי-זה נשתברו הלוחות ראשונות, עד שאחר-כך בארבעים יום אחרונים פעל

משה בתפלתו, ונתרצה השם יתברך לתן לו לוחות שניות ביום-כפור. ואז גלה לו סוד השלש-עשרה מדות של רחמים, שהם שרש כלל סדר התפלה, שהיא רחמים ותחנונים; הינו שאז נתגלה לו זה התקון לעשות מתורות, הנמשכין מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, לעשות מהם תפלות, ששרשן הם י"ג מדות של רחמים, שעל-ידי-זה זוכין לתשובה ולתקן הכל. ועל-כן אחר יום-כפור עושין שבעה ימים חג הסבות, ובזה ממשיכין מחדש התקון של שבע שבתות של ספירת העמר. ואחר-כך הוא שמיני-עצרת, שהוא כנגד שבועות שנקרא גם-כן עצרת, ואז מסימין התורה, ונגמר אז התקון שהתחלנו בו מראש-השנה, שהוא לתקן ולהשלים כלל בחינת התורה והתפלה על-ידי שכוללין אותם יחד ועושין מתורות תפלות, כגזבר לעיל (הלכות ר"ח - הלכה ה, אות טו).

ס

ענין ההקפות עם הלולב שעושין בסבות סביב הספר-תורה ומתפללין אז הושענות, זה בחינת "נקבה תסובב גבר", הינו שאנו ממשיכין התורה לתוך התפלה, לעשות מהתורה תפלה, כי כל ענין של בחינת "נקבה תסובב גבר", וכן מה שכתוב "והחזיקו שבע נשים באיש אחד" וכו', הכל מרמז על זה הדרך הקדוש לעשות מתורות תפלות, במבאר בפנים (הלכות ר"ח - הלכה ה, אותיות כב כד).

סב

ענין נסוף הפנים בהג הוא בבחינת "וישאבו מים וישפכו לפני ה'" הנאמר בשמואל, ופרש רש"י: ששפכו לבם בפנים הינו בחינת שלמות התפלה, שנשלם בסבות. וזה בחינת שמחת בית השואבה, שהוא על שם שכתוב "וישאבתם מים בששון ממעיני הישועה", ותרגומו: ותקבלון אולפן חדת הינו בחינת החדושי-תורה הנ"ל, שהם בחינת מעיני הישועה ממש, כי נובעים מהם עצות וישועות נפלאות בלי גבול וקץ, שיכולין להושיע לכל, אפלו יהיה מי

שיהיה. ומחדושי-תורה כאלו, כשזוכין לעשות מתורות תפלות, על-ידי-זה זוכין לשפך לבו בפנים לפני ה', כל אחד ואחד כפי בחינתו, ולפרש שיחתו לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים, כבן המתחטא לפני אביו, שכל זה הוא בחינת שאיבת מים הנ"ל. וזה "וישאבתם מים בששון", כי כשזוכין להמשיך דרך זה בשלמות הוא בודאי שמחה גדולה שאין לה קץ, בחינת "ויגילו ברעה", בחינת

"וישמחת עולם על ראשם"; נמצא שבכל הימים האלו עוסקין להקים את התפלה כנ"ל. ועל-כן בהושענא-רבא אומרים אז כל ספר תהלים, כי בזה אנו עוסקין בכל הימים הנ"ל, להמשיך בעולם אמירת תהלים ולעסק בהתבודדות ולעשות מהתורות תפלות, שכל זה הוא בחינת תהלים. וזה בחינת השמחה של שמחת-תורה אחר-כך וההקפות שעושין אז, הכל מרמז על שלמות תקוני התפלה שזכינו להמשיך, שהוא המשכת זה הדרך לעשות מתורות תפלות, שמשם עקר השמחה כנ"ל (הלכות ר"ח - הלכה ה, אותיות יז יח כג).

סח

בראש-השנה מתעוררין כל ישראל, וצועקין ושואגין להשם יתברך בקול גדול וחוק מאד; ועל-ידי-זה יש בזה גדול ביותר להצדיק הבעל-בית להמשיך התקון בשלמות על-ידי התפלה שלו שמתפלל אז, שהוא תפלה בבחינת דין, שזה צריכין אז ביותר, במבאר בפנים, ועל-כן אז עקר זמן הקבוץ אל צדיקי אמת. ואז בגדל בזה הצדיקים הם מוציאין מהספרא-אחרא כל הניצוצות הקדושים שבלעה, עד שעל-ידי-זה נמשכין כל התקונים המבארין בפנים, עד שזוכין להתפשטות הנבואה, שזה בחינת הזכות של מתן תורה שמעוררין אז במה שתוקעין בשופר לזכר קול שופר של מתן תורה, וכן אומרים אז 'אתה נגלית', כי התורה כלולה מעשרה מדרגות של נבואה, ועל-ידי-זה זוכין להמשיך אמונת חדוש העולם על-ידי העשרה מאמרות, עד שנמשך על-ידי-זה השיר שיתער לעתיד, שכלול מעשרה מיני נגינה. וכנגד כל זה הם אחר-כך עשרת ימי תשובה. עד שאחר-כך ביום-כפור ממשיכין שנית בחינת מתן תורה, שזה בחינת הלוחות שניות שנתנו ביום-כפור, אחר תקון חטא העגל; ואז הוא מחילת העונות, וכל הענינים, שהם הספרא-אחרא, שהיו מעבדין את התפלה, בבחינת "ספתה בענין לך מעבור תפלה" וכו', עתה הם כלים והולכים, בבחינת "מחיתי כעב פשעיד", וזוכים אחר בסבות לבחינת

הקף ענני כבוד, שזה בחינת "והנה כבוד ה' נראה בעינינו", שזה בחינת התפשטות כבודו ותפארתו, שעל-ידיה בא התפשטות הנבואה, שהיא בחינת מתן תורה; שזה בחינת מה שגומרין התורה תכף אחר סבות בשמחת-תורה ועל-ידי כל זה נמשך השיר שיתער לעתיד, שמשם כל השמחות, ועל-כן סבות הוא זמן שמחתנו. והשיר הזה הוא בחינת קול המוכיח הראוי, שיכול להוכיח את ישראל בתוכחתו של משה, שהוסיף בנשמות ישראל ריח טוב על-ידי תוכחתו, ותוכחה של משה היא ספר משנה-תורה שהתחיל בתוכחה, כמו שכתוב "אלה הדברים" וכו', כמו שפרשו רבותינו ז"ל; ועל-כן אומרים בהושענא רבה ספר משנה תורה (הלכות חול המועד – הלכה ד, אות ד).

פח

אחר יום-כפור, שאז נמשך בחינת קדשת תקון הברית כנ"ל, שעל-ידיה מקימין את סבת דויד הנפלת, על-כן עושין אחר-כך סבות; ואז נומלין הלולב עם מיניו, שהם בחינת תקון הברית, כמובא, ועל-ידיה אנו סועדין וסומכין ומרימין את הסכה הנ"ל שלא תפל עוד, חס ושלום. ובשביל זה אומרין הלל עם הלולב, כי הלל הוא בחינת תקון הכללי של הדבור, שהוא על-ידי שמדברין בהלולו ושבוו של השם יתברך; ותקון הכללי של הדבור, ותקון הברית, שהוא תקון הכללי של כל הגידין, שניהם תלויים זה בזה. וזה בחינת הנענועים שעם הלולב שמנענעין בו לכל צד, כי על-ידי תקון הברית נזרקין תקונין ממילא לכל הצדדים ולכל המקומות הצרים והדקים, כי הוא בחינת תקון הכללי שעל-ידו נתתקנין כל הפגמים, כמבאר בפנים. ועל-כן הארבעה מינים, שהם בחינת תקון הברית, הם נקראים כלי מלחמה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי זה עקר המלחמה, לנצח ולהתגבר על הרע הכולל של כל השבעים אמות, שהוא תאות נאוף, שעל-ידיה ממילא נופלין ונתבטלין בלם. וזה גם-כן בחינת הנענועים, שמנענעין וזרקין כלי המלחמה לכל צד כדי לנצחם ולהכניעם בכל מקום שהם, ועל-ידי זה בעצמו נזרקין תקונין לכל המקומות הצרים והדקים (הלכות סוכה הלכה ב).

פט

שני החותמות שאנו עוסקין לתקנין בימים הללו, שנגמרין ביום-כפור ובהושענא-רבה, שהם בחינת חותם הרגלין שנגמר ביום-כפור, שהוא בחינת חותם הפנימי, וחותם החיצון שהוא בחינת חותם הידין, שנגמר בהושענא-רבה חותם הרגלין הוא בחינת חותם הברית קדש, וחותם הידין הוא בחינת

ברית הלשון, כמבאר בספר יצירה: כרת לו בין עשר אצבעות ידיו, והוא ברית הלשון וכו'; וברית הלשון הוא בחינת תקון הדבור, שעל-ידיה נשלמה האמונה הקדושה, כי אמונה תולה בפה של אדם. ושני החותמות הנ"ל הם תלויים זה בזה, כי הם בחינות תקון הברית ושלמות לשון-הקדש, שתלויים זה בזה. וביום-כפור נמשך בחינת תקון הברית ונתתקן בחינת חותם הרגלין, ובשבעת ימי הסבות אנו עוסקין לתקן בחינת חותם הידין ולזכות לבחינת שלמות לשון-הקדש. ושלמות לשון-הקדש הוא על-ידי תקון לשון תרגום ועל-כן נעורין בליל הושענא-רבה, לשבר את התרדמה והשנה שהיא בחינת תרגום, ולהפיל הרע שבו ולהעלות הטוב שבו ללשון-הקדש. וזה בחינת משנה-תורה שאומרין אז, כי משנה-תורה נאמרה בעבר הירדן, שהוא בחינת תרגום, ועל-ידיה נכלל הטוב שבתרגום בלשון-הקדש. ועל-כן גומרין אז גם כל ספר תהלים, שמיסד על עשרה מיני נגינה, שהם תקון למקרה לילה, שבא על-ידי שנה ותרדמה, בחינת תרגום. ואחר-כך, על-ידי כל התקונים האלו זוכין אחר-כך לשמחת תורה, שמרמז על התכלית האחרון כמובא, ובו נמשך הארה מאוריתא דעתיקא סתימאה דעתיקא לאתגליא לעתיד לבוא, ועל-כן גומרין בו התורה ומתחילין אותה. וזה בחינת ההקפות והשמחה הגדולה אז, כמבאר בפנים (הלכות סוכה הלכה ב).

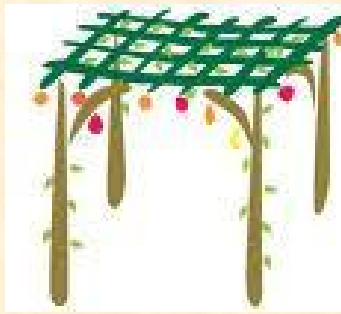
צד

יום-כפור הוא בחינת עולם הבא, שהוא התכלית שצריך כל אחד מישראל לבוא לזה, הינו שיהיה לו ממשיכה על המלאכים. וכדי שלא יקנאו בנו המלאכים ויפילו אותנו מזה, חס ושלום, על-כן צריכין לקשר את עצמו לשרשי נשמות ישראל, שהם בחינת כסא הכבוד, אם כל חי; והעקר, לקשר את עצמו לצדיקי ומנהיגי הדור, שכל נשמות ישראל נחלקין תחתם. וכל זה הוא בחינת סכה שאנו עושין אחר יום-כפור, כי סכה הסכה מרמז על כסא הכבוד, ובחינת מנהיגי הדור, שהם מגנים ומספקים על כל העולם, בבחינת "את ברוב ממשח הסוכה". אך יש מפרסמי ומנהיגי הדור שפרסומם הוא על-ידי

שקר ורק על-ידי עזות; וזה שאמרו רבותינו ז"ל, שצריך הסכה להיות צומח מן הארץ ואינו מקבל טמאה, כי המפרסם ומנהיג

שְׁעוֹשֵׁינֵינוּ אַחַר יוֹם-כַּפּוּר, וְסִכָּה הִיא בְּחִינַת מַחִין, וּמַחֲצוֹת וְדַפְנוֹת הַסִּכָּה הֵם שְׁלֹשָׁה, שְׁזֵה בְּחִינַת הַשְּׁלֹשָׁה מַחִין שֶׁהֵם מַחֲצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי מַמְאֵת עֲמֶלֶק, כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת עֲמֶלֶק הִיא עַל-יְדֵי עֲנִי-כְבוֹד, שֶׁהֵם בְּחִינַת סִכָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַל-יְדֵי שְׁנֻכְנַעַת הַסִּטְרָא-אַחְרָא

וְהַעֲנָנִים כְּלִים וְהוֹלְכִין, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵה בְּחִינַת הַעֲנִי-כְבוֹד, בְּחִינַת "וְכִבוֹד ה' נִרְאָה בְּעָנָן". וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַתְּפִשְׁמוֹת הַנְּבוּאָה, שְׁזֵה גַם-כֵּן בְּחִינַת סִכָּה, כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים. וְעַל-יְדֵי הַנְּבוּאָה נִתְבָּרַר הַמְדָמָה וְזֶה בְּחִינַת מַצּוֹת הַשְּׁנָה בַסִּכָּה, כִּי הַמְדָמָה הוּא בְּחִינַת שְׁנָה. וְזֶה שֶׁמִּסְכְּכִין בַּפְּסֻלַת גֶּרֶן וְיֻקָּב, שֶׁהוּא מֵאֵכֵל בְּהֵמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְדָמָה, כִּי עַל-יְדֵי סִכָּה נִתְבָּרַר וְנִתְתַקֵּן הַמְדָמָה. וְעַל-יְדֵי בְרוּר הַמְדָמָה זֹכִין לְאִמוּנָה וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁצָרִיכָה הַסִּכָּה לְהִיּוֹת צְלֹתָהּ מְרַבָּה מִחַפְּזָתָהּ, כִּי חֵמָה הִיא בְּחִינַת אֹרֶךְ הַשֶּׁכֶל, וְהַצֵּל הוּא בְּחִינַת אִמוּנָה, וְעֵקֶר יְדִיעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק עַל-יְדֵי אִמוּנָה, כִּידוּעַ, וְאִמוּנָה הִיא בְּחִינַת צֵל, וְזֶה בְּחִינַת "ה' צִלְךָ", וְעַל-כֵּן הַסִּכָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְרוּר הַמְדָמָה וְתִקּוּן הָאִמוּנָה, צְרִיכָה לְהִיּוֹת צְלֹתָהּ מְרַבָּה מִחַפְּזָתָהּ. וְעַל-יְדֵי הָאִמוּנָה זֹכִין לְהִתְקַבְּצוֹת הַחֻסְדִּים, שְׁעַל-יְדֵים יִהְיֶה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֹעֲתִיד וְזֶה בְּחִינַת סִכָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֻסְדִּים כִּידוּעַ. וְגַם סִכָּה מְרַמֶּזֶת עַל עֲלֵמָא דְאַתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֹעֲתִיד, וְאִזּוּ יִתְעַר הַשִּׁיר שְׁלֹעֲתִיד, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר כָּל הַשְּׂמֵחוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, שְׁכַלְסָם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שִׁיחִיָּה לְעִתִּיד עַל-יְדֵי הַשִּׁיר הַזֶּה וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שְׁבַח-הַסִּכּוֹת, שֶׁהוּא זְמַן שְׂמֵחַתֵּנוּ. וְזֶה גַם-כֵּן בְּחִינַת שְׂמֵחַת בֵּית הַשּׁוֹאֲבָה. וְעַל-יְדֵי קוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה, עַל-יְדֵי-זֶה גְדֻלִים כָּל הַרִיחוֹת וְהִירָאוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מוֹזֵנָא דְנִשְׁמַתָּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע מוֹזֵנָא דְגוֹפָא וְזֶה בְּחִינַת מַצּוֹת הָאֲכִילָה בַסִּכָּה, כִּי אִזּוּ הָאֲכִילָה בְּחִינַת מוֹזֵנָא דְנִשְׁמַתָּא עַל-יְדֵי קִדְשַׁת מַצּוֹת סִכָּה, שְׁעַל-יְדֵיהָ זֹכִין לְבְּחִינַת קוֹל הַשִּׁיר הַנִּגְלֵ (הַלְכוֹת סוּכָה הַלְכָה ו').

הָאֵמֶת הוּא בְּחִינַת צוּמַח מִן הָאָרֶץ, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁפָלוֹת וְקִטְנוֹת, בְּחִינַת "אֵמֶת מֵאָרֶץ תִּצְמַח", וְכִמוֹ שְׁכַתּוֹב "וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנוּה"; וְאֵינּוּ מְקַבֵּל מִמָּאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוּת, שֶׁהוּא זְהֻמַת הַנְּחֹשׁ, קִנְיָא דְמִסְאָבוֹתָא. וְעַל-כֵּן מִסְכְּכִין בַּפְּסֻלַת גֶּרֶן וְיֻקָּב זֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: אֵין

מִמִּנֵּי פְרָנָס עַל הַצְּבוּר אֱלָא אִם-כֵּן קִפְּהָ שֶׁל שְׂרָצִים תְּלוּי לוֹ מֵאֲחֲרָיו, שֶׁאֵם תּוֹזַח דַּעֲתוֹ וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַהִתְנַשְּׂאוֹת דְקִדְשָׁה הוּא עַל-יְדֵי שְׁפָלוֹת וְקִטְנוֹת כַּנ"ל. אֲךָ לְהַבִּיר אֵיזֶה הֵם הַמְנַהִיגֵי אֵמֶת שְׂצָרִיכִין לְהִתְקַשֵּׁר עִמָּהֶם, הוּא עַל-יְדֵי בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, הֵינּוּ בְּנֵי וְתִקּוּן יִרְאָה שְׁלֵמָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב, שְׁזֵה עַל-יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִין הַשְּׁלֹשָׁה מַחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ רְגָלִים, בְּכַדִּי לְתַקֵּן עַל-יְדֵי הַשְּׁלֹשׁ תְּאוֹת שֶׁהֵם: תְּאוֹת אֲכִילָה וּמְמוֹן וּמִשְׁגָּל. וְעַל-כֵּן דַּפְנוֹת הַסִּכָּה צְרִיכִין לְהִיּוֹת שְׁתֵּים בְּהַלְכָתוֹ, הֵינּוּ שֶׁל שְׁבַעַת מִפְּחִים, וְשְׁלִישִׁית אִפְלוּ מִפַּח אַחַד, שְׁזֵה כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשׁ רְגָלִים, שְׁפַסְפָּה וְסִכּוֹת הֵם שֶׁל שְׁבַעַת יָמִים וְשְׁבֻעוֹת הוּא יוֹם אַחַד. וְזֶה שֶׁהַצְּרִיכּוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לֵאכֹל וְלִישֵׁן בַּסִּכָּה, וְכֵן לְהַכְנִים בֵּה מַצְעוֹת נְאוֹת וְכִלִּים נְאִים לְגוּי סִכָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַנֵּין הַשְּׁלֹשׁ תְּאוֹת הַנִּגְלֵ הֵינּוּ: עַל-יְדֵי אֲכִילָה בַסִּכָּה מִתְקַנֵּין תְּאוֹת הָאֲכִילָה, וְעַל-יְדֵי שְׁנָה בַסִּכָּה מִתְקַנֵּין תְּאוֹת מִשְׁגָּל, וְעַל-יְדֵי כְלִי הַנְּאִים, שֶׁהֵם קִנְיָן כְּסָפוֹ שְׂמִכְנִיסָם לְתוֹךְ הַסִּכָּה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַנֵּין תְּאוֹת מְמוֹן, וְעַל-יְדֵי כָל זֶה נִבְּנִית יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהִיא הִירָאָה, כַּנ"ל; וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרִים "הַפּוֹרֵשׁ סִכַּת שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם". וְעַל-יְדֵי הִירָאָה נִבְּרָא הַמִּלְאָךְ שֶׁמִּשְׁפִּיעַ נְבוּאָה לְכָלִי הַנְּבוּאָה, שֶׁהֵם הַכְּרוֹבִים; וְעַל-כֵּן לְמַדּוֹ שְׁעוֹר סִכָּה, שְׂצָרִיכָה לְהִיּוֹת גְּבוּהָה עֲשָׂרָה מִפְּחִים מִהַכְּרוֹבִים שְׁסַכְכוּ עַל הָאָרוֹן. וְעַל-יְדֵי הַנְּבוּאָה נִגְאָלַת הַתְּפִלָּה, וְאִזּוּ הַתְּפִלָּה בְּשְׁלֵמוֹת, בְּבְחִינַת דְּבַר ה' שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הַכֹּל, וְכָל הַכּוֹכָבִים וְכוּ' מְקַבְּלִין מִשָּׁם. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין שִׁיחִיּוֹ הַכּוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹךְ הַסִּכָּה, הֵינּוּ שִׁיחִיָּה לְמַעְלָה מִן הַכּוֹכָבִים וְיִהְיֶה לוֹ מִמְּשָׁלָה עֲלֵיהֶם, בְּבְחִינַת "אֵת כָּל גְּבַה יִרְאָה" וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּפָנִים (הַלְכוֹת סוּכָה הַלְכָה ה').

ק

בְּרֵאשֵׁי-הַשְּׁנָה אִזּוּ עֵקֶר הַעֲבוּדָה לְתַקֵּן הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְעֵקֶר הָאִמוּנָה הִיא עַל-יְדֵי אִמוּנַת חֻכְמִים. וְזֶה בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שְׂמֵחַתִּילִין בְּרֵאשֵׁי-הַשְּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְעֲשֵׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הִיא עַל פְּנֵים אִמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁהִיא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה. וְעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה עַל פְּנֵים אִמוּנַת חֻכְמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת הַסְּפָרִים שְׁנִפְתַּחִין גַּם לְמַעְלָה

צו

בְּרֵאשֵׁי-הַשְּׁנָה, אִזּוּ הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, וְאִזּוּ מוֹצִיאִין מִהַסִּטְרָא-אַחְרָא כָּל הַקְּדֻשָּׁה שְׁבַלְעָה, וְהַסִּטְרָא-אַחְרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲנָנִים, כְּלִים וְהוֹלְכִין, בְּחִינַת "מַחִיתִי כַעֵב פֶּשְׁעֶיךָ" וְכוּ'; וְזֶה בְּחִינַת סְלִיחַת עֲוֹנוֹת שְׁזֹכִין בְּיוֹם-כַּפּוּר. וְאִזּוּ חוֹזְרִין וְנִתְתַקְּנִין מִמַּחִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחֲצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפָנֵי תְּאוֹת נְאוֹף, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִלְחַמַת עֲמֶלֶק. וְזֶה בְּחִינַת סִכָּה

בראש־השנה, כי הכל אחד. וזה שאנו מבקשין: 'כתבנו בספר החיים', הינו הספרים הקדושים של התורה, ששם שרש נשמות ישראל ומשם כל חיותנו, כמו שכתוב "כי הוא הייך וארץ ימיד", כי עקר בקשתנו בימים האלה על החיים כל־כך, עקר כוננתנו על חיים אמתיים, דהינו שנופה

"ונחה עליו וכו' רוח חכמה ובינה רוח עצה ונבונה" וכו'. וזה בחינת החסדים שנמשכין בסבות, כמובא בפונות, הינו בחינת המתקת כל הדינים והצמצומים הנ"ל ותקון העצות טובות בשלמות, כי עקר החסד והישועה של כל אחד הוא כשזוכה לעצה שלמה בכל מה

לחיות ולקיים את כל דברי התורה הקדושה אשר היא חיינו, וזה עקר בקשה על חיים טובים שמבקשין אז; וזה 'כתבנו בספר החיים', הינו שנופה להיות נכתבין ונשרשין היטב בתוך ספרי התורה הקדושה, אשר שם עקר החיים. וכשזוכין אנחנו לפעל בקשתנו זאת, אזי התורה הקדושה, שהיא שרש נשמות ישראל, מאירה ומזהרת ביותר וממשכת הארתה על נשמות ישראל, עד שזוכין על־ידי־זה לחדש חדושין אמתיים בהתורה הקדושה, ועל־ידי־זה נתרבין ביותר הספרים הקדושים ונשלמת התורה ומאירה ביותר, ונתרבין על־ידי־זה הספרים הקדושים עוד ביותר, וכן חוזר חלילה עד אין קץ, בבחינת "עשות ספרים הרבה אין קץ". ובכל זה אנו עוסקין בראש־השנה, וכל זה אנו זוכין על־ידי אמונת חכמים שנתתקן אז; וכן בכל עשרת ימי תשובה אנו עוסקין בזה, עד שנושלמת התורה כל־כך עד שנקללת בהאבן־שתייה, שהוא בחינת קדש קדשים, חכמה עלאה, שכל הכולל, שעל־ידי־זה נמתקין כל הדינים, שזה בחינת מה שביום־כפור נכנס הכהן גדול לתוך קדש הקדשים, מקום האבן־שתייה, וממתיק משם כל הדינים, ועל־ידי־זה ממשיך משם סליחת כל העונות. ואז בשעת התורה הקדושה נכללת בתוך חכמה עלאה הנ"ל, אזי משפעת משם לתוך כל השכליים פריימים, שיהיה כח לכל בחינות שכל להמתיק הצמצום והדין השיך אליו, ועל־ידי־זה אנו זוכין להמתקת כל הצמצומים וזוכין לעצה שלמה. וזה בחינת סבות שזוכין אחר יום־כפור, שהיא בחינת תקון העצה על־ידי מצות סבה, בבחינת 'פרש עלינו סבת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך'. וזה בחינת שלש דפנות הסבה, שהם כנגד גצח הוד יסוד, ששם שרש העצות כידוע; כי על־ידי פנים אמונת חכמים, שעל־ידי־זה נפגמה העצה, זה בחינת "סבת דויד הנפלת", בחינת עצתו נופלת, ועל־ידי תקון אמונת חכמים שזכינו בימים האלה, על־ידי־זה מקימין סבת דוד מנפילתה, כי על־ידי־זה נתתקן ונתאחד מלכות בית דוד, כמבאר בפנים. וזה בחינת מה שמובא במקום אחר, שסבה היא בחינת אמא דמסכבא על בנין, הינו בחינת בינה, אמא עלאה, ששם שרש ומקור העצה, כי אמא עד הוד אתפשטת, ששם העצות כידוע; וזה שכתוב במשיח:

קא

בראש־השנה ויום־כפור אנו בוכין הרבה, וכל פונת בכינתנו הוא על גלות השכינה וחרבן בית־המקדש, שהוא על־ידי שנתעלם שם השם ונסתלקו המאורי־אור, שהם בחינת תלת גונין דעינא ובתעין, והם בחינת המחין של תפלין שנקראים פאר; ועל־ידי־זה אנו זוכין ביום־כפור למחילה וסליחה, ואזי נגדל שם השם. ועל־ידי־זה זוכין אחר־כך בסבות למצות הארבעה מינים, והם שלשה מינים חוץ מהאתרוג, שזה בחינת תלת גונין דעינא ובתעין, שהם נמשכין בשרשן מארבע אותיות הוי"ה. וכמו שעקר מאור עינים הוא בבתעין, כמו־כן עקר הפאר וההדור של הארבעה מינים הוא בהאתרוג, שנקרא "פרי עץ הדר", בחינת הפאר הנ"ל (הלכות לולב – הלכה א).

קב

כשחוטא האדם, חס ושלום, אזי הוא סותר גבולי הקדשה חס ושלום ויורד אל החיצונים חס ושלום, כל אחד כפי עונותיו, ואזי הוא רחוק מכבודו יתברך, כי יש גבול לכבוד הקדשה שלא יתפשט חוץ לגבול, בבחינת "וכבודי לא אחר לא אתן". אך כשמחפש ומבקש משם אחר כבודו יתברך בבחינת

יחודים גדולים, ועל שם זה נקרא קמרת מלשון קשר ויחוד, שמקשר ומיחד כל העולמות לשרשן, שזה עקר היחוד. ועל-כן היה בהם חלבנה גם-כן, שמרמז על פושעי ישראל, שזה בחינת בטול האסור. ועל-כן גם גדולים כידוע, אמרו רבותינו ז"ל גם-כן: כל תפלה שאין בה מפורש ישראל וכו', כי בהכרח שיתערב בה גם תפלת פושעי ישראל, שזה בחינת בטול האסור, כי זה עקר שלמות היחוד, וכל זה הוא גם-כן בחינת ערבי נחל שבולולב כנ"ל. ועל-כן אחר-כך בהושענא-רבא אנו נוטלין גם הערבי-נחל לבדם, להורות שהאסור נתבטל כל-כך עד שנתהפך לתור ולקדשה גמורה, עד שמהם לבדם דיקא נעשה גם-כן יחוד גדול למעלה. ועל-כן אחר-כך בשמיני עצרת אז הוא תכלית שלמות היחוד, כידוע (הלכות תערוכות הלכה ג).

איה מקום כבודו, אזי על-ידי-זה עולה בתכלית העליה, לבחינת 'איה', שהוא בחינת המאמר סתום, כמבאר במקום אחר, ועל-ידי-זה חוזר ונתגלה כבודו יתברך, שזה בחינת בנין העולם מחדש, כי עקר קיום העולם הוא על-ידי התגלות כבודו יתברך; ועל-ידי-זה נתרחבין גבולי הקדשה מאד מאד, עד שגם כל מקומות החיצונים נתהפכו ונכנסו אל הקדשה על-ידי בחינת 'איה' הנ"ל. ועל-כן אחר יום-כפור, שאז זוכין לבחינת 'איה' ואז נתרחבין גבולי הקדשה מאד, ועל-כן אחר-כך עושין סבות חוץ לבית, הינו שנתרחב גבולי הקדשה כל-כך על-ידי התשובה של יום-כפור, שהיא בחינת 'איה', עד שמתפשטת הקדשה גם בחוץ, שגם שם נעשו מהצות הקדשה, בבחינת 'ונשאר גם הוא לאלקינו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-כן סבות הוא בחינת יעקב, כידוע, כי ביעקב נאמר 'ויפרצת ימה וקדמה' וכו', בחינת הרחבת גבולי הקדשה, בחינת נחלת יעקב, שהוא נחלה בלי מצרים, כי הכל נכנס ונכלל בתוך הקדשה עכשו על-ידי התשובה של בחינת 'איה' הנ"ל (הלכות בשר בחלב הלכה ג).

קט

גם כי על-ידי הנפשות שנתוספו אל הקדשה על-ידי התשובה של עשרת ימי תשובה ויום-כפור, על-ידי-זה נתרבין הפתים דקדשה ברבוי גדול מאד, עד שגם הנפשות שהיו משלכין בחוץ, בבחינת "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", נכנסין ונכללין גם-כן בתוך הקדשה, שזה בחינת סבות, שנתרחב גבול הקדשה גם בחוץ כנ"ל (הלכות בשר בחלב הלכה ג, אות ד).

קי

על-ידי התשובה של ראש-השנה ועשרת ימי תשובה ויום-כפור, על-ידי-זה זדונות נתהפכין לזכיות, שזה בחינת בטול האסור, שזה בחינת שלמות כל היחודים עליונים, כמבאר בפנים, כי על-ידי התשובה עקר היחוד, שנתחבר ההא אחרונה עם שלש אותיות ראשונות של השם הקדוש, כידוע. וזה בחינת היחודים הגדולים שעושין אחר-כך בסבות על-ידי הארבעה מינים, שהם מרמזין על יחודא דקדשא-בריך-הוא ושכינתה, כידוע. וזה בחינת הערבי-נחל שבולולב גם-כן עמהם, זה בחינת בטול האסור, כי ערבי נחל מרמזין על הפושעי ישראל, שזה גם-כן בחינת חלבנה שהיה צריך להיות בקמרת, כי על-ידי קמרת נעשה גם-כן

קיו

כלל כל העבודה של ראש-השנה ויום-כפור וכל ירח האיתנים, הכל לברר נקדת האמת בכל מקום שהוא, על-ידי הצדיק האמת שזכה לנקדת האמת לאמתו בשלמות. ובראש-השנה ויום-כפור ועשרת ימי תשובה מבררין האמת על-ידי רבוי העבודות הקדושות של ישראל, שמרבין בצעקות ותחנונים להשם יתברך ובצדקות הרבה, ועל-ידי הקולות של שופר ועל-ידי התשובות שמרבין אז לעסק בהם, כל אחד כפי בחינתו. אחר-כך בסבות עוסקין לגלות האמת גם בעבודות חיצוניות, אכילה ושתיה ושנה, שזה עקר מצות סבה, בכדי לידע ולהאמין שעל-ידי אמתת האמת יכולין להיות סמוך וקרוב להשם יתברך בכל מקום שהוא, בבחינת "בכל דרכיך דעה". וזה בחינת הארבעה מינים שבולולב, שבוללין כל הכתות שבין-ישראל, ומחברין גם הערבי-נחל עמהם, שהם בחינת הרחוקים מאד, שאין בהם לא טעם ולא ריח; כי על-ידי האמת מגלין שגם מהם מקבל השם יתברך נחת-רוח והתפארות, על-ידי איזה נקדה מהאמת שנמצא גם בהם, שמושכין את עצמן להשם יתברך וכו'. וזה בחינת שמיני עצרת 'עצרת' הוא לשון אסיפה, שעוצר ואוסף הכל ומקרב כלם להשם יתברך אפלו הרחוקים מאד וכו'. ועל-כן בשמחת תורה הכל עולין לתורה, להורות שכל אחד מישראל יש לו חלק בתורת אמת, כי עקר האמת הוא לקרב ולא לרחק, רק לברר ולגלות נקדת האמת שאצל כל אחד מישראל, אפלו אצל הרחוקים מאד, כי זה עקר אמתת רצונו יתברך, כמבאר בפנים. ועל-כן מסיימן

אז התורה: "אשר עשה משה לעיני כל ישראל", ואמרו רבותינו ז"ל: ששבר את הלוחות לעיניהם, ומתחילין תכף בראשית ברא אלוקים, כי ראש דברך אמת, כמאמר רבותינו ז"ל, כי בראשית ברא אלוקים סופי תבות אמת, כי עקר בריאת העולם היה על ידי

חס ושלום על פי האמת של התורה הקדושה; אבל משה ידע והשיג שהשם יתברך אינו חפץ באמת כזה, על-כן השליך הלוחות שהם בחינת אמת, בחינת "ותשלך אמת ארצה", והתחזק בתפלה, כי האמין שאי אפשר להשיג אמת דעתו יתברך, כי מאד עמקו מחשבותיו, ורבים

רחמינו יתברך מאד ואינו חפץ בהשחתת העולם, חס ושלום, כי אם בקיומו, ועקר העולם הם ישראל, על-כן התחזק בתפלה מאד, ועלתה בידו, ונתרצה לו השם יתברך ומחל לו, וצוה לפסל לוחות שניות, שזה בחינת תעלה אמת מן הארץ, בחינת אמת מארץ תצמח. ועל-כן אחר "לעיני כל ישראל" מתחילין מיד "בראשית" וכו', כי שניהם בחינה אחת כנ"ל, להורות שזה עקר האמת, כשיודעים ומאמינים שאין יודעין כלל, ואין מתרחקין על ידי האמת בשום אופן, רק מתחילין בכל פעם מחדש להתקרב להשם יתברך ממקום שהאדם שם, כי אמתת רחמינו שגבו מאד, וכל ימי חיי האדם יוכל להתחיל להתקרב להשם יתברך, כמו שכתוב "תשב אנוש עד דכא", ואמרו רבותינו ז"ל: עד דכדוכה של נפש, כי חסדי ה' כי לא תמנו וכו'. וזה שאמרו רבותינו ז"ל: הדין דין אמת לאמתו, כאלו נעשה שתף להקדוש-ברוך-הוא במעשה בראשית; ודין אמת לאמתו פרשו הקדמונים, לאפוקי דין מרמה, הינו כשהדין מבין באמת שהאחד טוען שקר, רק אף-על-פי-כן יזכה בדין על-פי טענותיו, אזי צריך לחשך עצמו מדין זה, כי אף-על-פי שידין משפט אמת על-פי התורה, אף-על-פי-כן אין זה משפט אמת, מאחר שהוא בעצמו יודע ומבין שאין כד האמת, על-כן צריך הדין לזהר לבלי לטעות את עצמו על ידי האמת להטות הדין, חס ושלום, רק שיתנועע כל-כך עם הפעלי דינים עד שיברר האמת ויעמיד המשפט-אמת על נקדת האמת לאמתו, ואז נעשה שתף להקדוש-ברוך-הוא במעשה בראשית, כי גם מעשה בראשית היה על ידי בחינה זו, שנטל האמת הפשוט שקטרג על הבריאה והשליכו לארץ, וברא את העולם על ידי האמת הברור והנוד, שהוא בחינת נקדת האמת לאמתו כנ"ל (הלכות רבית - הלכה ה, כ כד כה כו כז כח כט ל).

קכב

מצות סכה אחר יום-הכפורים, זה מורה שכתב פעלנו בקשת 'סלח נא' אצל השם יתברך, ואז זוכין לקדשת הבית המקדש, שזה בחינת סכה, כי הבית המקדש נקרא סבת שלם, וסכה היא בחינת ענני-כבוד שנתגלו בבית המקדש, כדכתיב: והענן

שהוא עקר קיום העולם. אך באמת, הלא מצינו שאמרו רבותינו ז"ל, שאמת אמר אל יברא העולם מחמת שהוא מלא שקרים, ונטל הקדוש-ברוך-הוא האמת והשליכו לארץ, כמו שכתוב "ותשלך אמת ארצה" וכו', ואחר-כך אמר הקדוש-ברוך-הוא: תעלה האמת מן הארץ, כמו שכתוב "אמת מארץ תצמח"; נמצא לכאורה, לפי דעת האמת לא הסכים לבריאת העולם? אך זה ידוע, כי עקר עצם האמת לאמתו הוא השם יתברך בעצמו, ובדאי אחר אשר אנהנו רואים שהשם יתברך ברא העולם, בודאי היו צריכין לברא העולם על-פי האמת לאמתו; אך האמת לאמתו של השם יתברך עמק ונורא ונשגב מאד, כי מאד עמקו מחשבותיו, עד אשר אפלו מדת האמת בעצמה, הינו אותם המלאכים שהם בחינת מדת האמת לא עמדו על סוף דעתו של השם יתברך, עד אשר קטרגו על-ידי-זה על בריאת העולם מחמת שהוא מלא שקרים, והשם יתברך אינו חפץ באמת כזה שהוא רוצה לרחק את הבריאה בכלל, ומזה נשתלשל מה שלפעמים חולק אחד על חברו ומרחקו ביותר, מחמת שנדמה לו על-פי האמת שלו שחברו נוטה מדרך האמת, שמזה באים כל המחלוקות שבעולם; ולפעמים מקטרג האדם על עצמו ומרחק את עצמו מהשם יתברך גם-כן על ידי האמת שלו, מחמת שהוא יודע בעצמו האמת שהוא פגום ומרחק מאד, ועל ידי-זה מתאש בעצמו ומתרחק ביותר, וכל זה נמשך מבחינת זה האמת שקטרג על כלל בריאת העולם (ומשם מבחינת קטרוגים אלו נמשך שרש כל הבחירה של האדם, שבשביל זה נברא הכל, כמבאר בפנים, ועל-כן באמת היה צריך גם בקטרוגים אלו בשביל תקון הבריאה והבחירה בשלמות כנ"ל). אך השם יתברך אינו חפץ באמת כזה, והשליכו מעל פניו וזרקו לארץ, כי השם יתברך חפץ באמת כזה שהוא לקרב ולא לרחק, כי דיקא בעולם כזה שהוא מלא שקרים, כשאחד מתגבר וזוכה לנקדת האמת זה יקר אצל השם יתברך מאד יותר מהכל, ובשביל זה היתה כל הבריאה שישודה אמת, הינו הנקדת האמת לאמתו הנ"ל. וכבחינה זו עשה משה רבנו, עליו השלום, בשראה שחטא ישראל בעגל, ועל-פי התורה והלוחות נתחייבו כליה

מלא את בית ה', וכתוב "כי בענין ארצה על הכפרת". ועל-כן באמת היה הנפת הבית הראשון בימי שלמה בחרג הסבות. ועקר קדשת הבית המקדש הוא בחינת הארת הדעת שמגלה הצדיק והחכם הדור, על-ידי שזוכה להמשיך המקיפין הקדושים, שהם שעשועו עולם הבא, בחינת הארת הרצון, שעל זה נאמר

מרמזין ומודיעין לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ולכל הארבע רוחות ואין עוד מלבדו, הינו, שלא די שזכינו בעצמנו לקבל הארת הדעת מהצדיק האמת, אף גם יש לנו כח להאיר הדעת הזו להלן בבנים ותלמידים לדורות עולם, עד אשר יתגלה ידיעת אלקותו לכל באי עולם.

"בעת יאמר ליעקב" וכו', וכמאמר רבותינו ז"ל: עתידין צדיקים שיהיה מחצתם לפנים ממלאכי השרת. והמחצות הללו של המקיפים הם בחינת מחצות הספה, שהיא בחינת מקיפין, בידוע. וזה בחינת מצות אכילה בספה, כי שם האכילה בבחינת הארת הרצון שזוכין לקבל בשעת אכילה (הלכות נדרים הלכה ד, אות כח).

קבד

על-ידי שאנו זוכין לבוא לצדיקים על ראשי השנה, על-ידי-זה הם ממשיכין בנו קדשת הארת הדעת שלהם לידע כי ה' הוא האלקים. ומחמת שבכלל, כלנו הם בחינת דרי מטה, על-כן עקר הארת הדעת שמאיר בנו הצדיק הוא לחזק אותנו לכלי ליאש עצמנו לעולם מצעקה ותפלה ותחנונים, שזה עקר דרך התשובה שעוסקים הצדיקים לעשות בימים האלו ועל-כן בראשי-השנה מתחילין לעסק בקולות וצעקות להשם יתברך, בבחינת "ממעמקים קראתיך ה'". אבל אז, עקר ההתחלה על-ידי שמיעת קול שופר, שתוקע רק אחד ומשמיע אותנו כלנו זה רמז שאז מתחיל הצדיק הדור להמשיך תקון הקולות, וממנו מקבלין הכל. ובשביל זה צריכין לנסע אז לצדיקים, כי צריכין לקבל תקון הקולות ממנו דיקא, כי ההתחלה צריכה להיות מהצדיק דיקא כנ"ל. אחר-כך עוסקין בתקון זה בכל עשרת ימי תשובה, עד שביום-הכפורים זוכה כל אחד מישראל לבחינת הקולות הקדושים, שזה בחינת החמשה ענויים, חמש תפלות, שמתפללין ביום-כפור, שהם בחינת הקולות הקדושים שגזונת המלכות מהם אז, כמבאר בפונות. וכל זה נמשך על-ידי הארת הדעת של החכם האמת שמאיר בנו לידע כי ה' הוא האלקים, שעל-ידי-זה הוא מוציא אותנו מעונות ומזכה אותנו לתשובה, שכל זה נמשך בשלמות ביום-כפור. ועל-כן בסוף יום-כפור צועקין כל ישראל 'שמע' וברוך שם, ה' הוא האלקים, כי ביום-כפור זכינו לקבל הארת הדעת הזו בשלמות, שזה בחינת בקשת 'סלח נא' שפעלנו ביום-כפור, שעל-ידי-זה אנו זוכין אחר-כך לכנס לספה; ואז בסבות נומלין הארבעה מינים ומנענעין בהם לכל רוח, ובזה אנו

ועל-כן מסימין אחר התקפות בהארבעה מינין: "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים". וזה גם-כן בחינת שמחת בית השואבה, על שם "ושאבתם מים בששון" וכו', ותרנומו: ותקבלון אולפן חדת, כי על-ידי התקונים שעסקנו בכל הימים הללו, על-ידי-זה אנו זוכין בסבות להמשיך בשלמות הלמוד החדש והנפלא של הארת הדעת של הצדיק, שנמשך מהמקיפין שלו המאירים בים החכמה, ומשם אנו שואבים מימי הדעת האלו עד שעל-ידי-זה מתקרבין הכל להשם יתברך, ואז השמחה גדולה מאד מאד, כי זה עקר השמחה של כל השמחות, בחינת "ברבות צדיקים ישמח העם", בחינת "ישמח ה' במעשיו", בשזוכין הכל להתקרב אליו יתברך, שעל-ידי-זה נתגדל כבודו, שזה בחינת "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו". עד שאחר-כך בשמיני-עצרת ושמחת-תורה אנו זוכין לסים התורה ולהתחיל התורה, שזה בחינת הארת בן ותלמיד, כמבאר בפנים; ואז קורין בתורה "וימת שם משה וכו' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה", כי זה עקר התקון שמתחילין בראשי-השנה ונגמר בשמיני-עצרת ושמחת-תורה, הינו להמשיך הארת הדעת של הצדיק האמת שהוא בחינת משה לדורות עולם על-ידי בנים ותלמידים, שגם לאחר הסתלקות הצדיק בחינת משה יהיה נשאר דעתו לדורות עולם על-ידי תלמידיו הקדושים, והם יעסקו בזה להלן, להעמיד בנים ותלמידים ולהודיע מדור לדור הדעת הקדוש שהשאיר הצדיק האמת בעולם ולהודיעם כי ה' הוא האלקים, עד שעל-ידי-זה יתקרבו כלם להשם יתברך באמת לעולמי עד ולניצח נצחים (הלכות נדרים הלכה ד, אותיות ח כז כט ל לא לב).

קל

אחר יום-כפור נכנסין לספה, ועקר הסכך הוא מפסלת גרן ויקב. ובזה אנו מראין גדל כחנו ועצם חסדי השם יתברך, כי בזה אנו רואין שמחל לנו השם יתברך עונותינו, ונתתפכו כל העונות לזכיות, ונעשו מעונות ישראל תורה; וזאת התורה היא בחינת סתרי תורה דיקא, בחינת תשובה, שהוא כביכול למעלה מהתורה. וזהו בחינת סכה, כי סכה

גבוה מאד והיא
 בחינת סתרי-תורה,
 בחינת תשובה,
 בחינת אפא
 דמסכבא על בנין
 ו"אם (אם) לבינה
 תקרא", שהוא בחינת
 סתרי-תורה, שזה
 בחינת 'נשמע' הנ"ל,
 והיא נעשית דיקא
 מפסלת גרן ויקב,
 שהם בחינת מוין

עליו השלום, שזכה
 שעל-ידי תוכחתו
 הוסיף ונתן ריח טוב
 בנשמות ישראל,
 על-ידי שזכה לנעשה
 ונשמע העליון והגבוה
 מאד, ששם עונות
 נתהפכין לזכיות,
 ועל-ידי נעשה ונשמע
 הזה זוכין לשמחה
 ולעונות דקדשה,
 שעל-ידי זה מתקנין

החותמות הנ"ל על-ידי שלמות תקון האמונה.
 ועל-כן עושין אחר סבות שמחת תורה, שזה בחינת
 'ושמחת עולם על ראשם' הנאמר על העדיים
 שהכתירו לישראל בחורב כשאמרו 'נעשה ונשמע',
 שזה בחינת מה שמבאר בתקונים, שבשמחת-תורה
 כדין שוין עטרה בראש כל צדיק. וזה בחינת מה
 שמסימין אז התורה, שמרמזין שכבר זכו להמשיך
 את בחינת ה'נשמע' עד שיהיה בבחינת נגלה,
 בחינת 'נעשה', כפי הפנים לתורה שהצרכו להמשיך
 בשנה זאת; ואחר-כך תקף מתחילין 'בראשית', כי
 תקף צריכין להתחיל להמשיך בחינת 'נשמע' גבוה
 יותר עד שיהיה גם-כן בחינת 'נעשה'. ועין פנים
 (הלכות ס"ת - הלכה ב, אותיות ח ט יא יב).

ותבן, שהם בחינת קלפה דחפאי על חטה, שהם
 בחינת עונות, ומהם דיקא נעשה הספה. וכל זה אנו
 זוכין ביום-כפור, שמחל לנו השם יתברך עונותינו,
 עד שנתהפכו העונות לזכיות, ועל-כן נעשה עכשו
 מפסלת דיקא ספה, שהוא בחינת סתרי-תורה;
 ובזאת הספה אנו יושבין כל שבעת הימים, ואנו
 מקבלין השבעה רועים בספה, שעל-ידם עקר
 המשכת האמונה, שכל עבודותינו בראש-השנה
 ויום-כפור היו בשביל זה, ובזאת הספה הקדושה אנו
 יושבין, והספה מנגנת עלינו ושומרת אותנו מכל
 השונאים והרודפים הרוצים להרחיק אותנו, חס
 ושלום, כי על-ידי כח הספה אנו בטוחים בהשם
 יתברך שנהיה סמוכים ודבוקים בו יתברך תמיד
 לעולם ועד, ואין שום דבר שירחיקנו ממנו יתברך,
 כי אנו נסתרים בצל ספה העליונה, שהיא קדשה
 גבוה כל-כך, עד ששם נתהפכין כל העונות לזכיות,
 ובכח החסד הזה שוב אין אנו מתיראין משום
 הרחקה שבעולם, כי בודאי תמיד נשוב אליו
 יתברך, וסוף כל סוף נהיה נשואים דבוקים וכלולים
 בו יתברך תמיד, מאחר שזכינו עכשו לכנס באור
 הקדשה העליונה, בצל ספה הקדושה, שהיא אפא
 דמסכבא על בנין, שהיא בחינת תשובה, ששם כל
 העונות נתהפכין לזכיות. נמצא שאנו רואים עצם כח
 התשובה, על-כן אנו בטוחים ומחכים, שמכל
 הנפילות והירידות ומכל ההרחקות שבעולם, מכלם
 נשוב אליו יתברך בתשובה שלמה, עד שזוכה לישוב
 בספה של לויתן. וזה גם-כן בחינת הספה של
 לעתיד, שתהיה מנגנת מן הגיהנם, כי אור הספה
 נמשכת ממקום גבוה כל-כך, ששם כל העונות
 נתהפכין לזכיות. ועל-כן בסוף סבות,
 בהושענא-רבא, שאנו צריכין לגמר תקון החותמות,
 חותם בתוך חותם, שכל זה תלוי בשלמות תקון
 האמונה הנמשכת על-ידי השבעה רועים, שזוכין
 להתקרב אליהם על-ידי עזות דקדשה הנמשך
 מהנעשה והנשמע הגבוה והעליון מאד, על-כן קורין
 אז ספר משנה-תורה, שהיא התוכחה של משה רבנו

קלג

בסבות יוצאין מביתו ונכנסין לספה, ואחר-כך
 בשמיני-עצרת ושמחת-תורה חוזרין משם לביתו,
 ואז מסימין ומתחילין התורה מתחדש כי ביתו של
 אדם נמשך קדשתו מהתורה, שמתחלת בב'
 דבראשית, ובכל שנה אנו צריכין לחדש קדשת
 ביתנו כמו שאנו מחדשין את התורה בכל שנה,
 שמסימין ומתחילין אותה מתחדש כנ"ל; על-כן יוצאין
 מהבית ונכנסין לספה, שהיא בחינת הקף
 ענני-כבוד, שמשם שרש התורה, כמבאר בפנים,
 כדי להמשיך משם התחדשות התורה והתחדשות
 קדשת ביתו מתחדש. ועל-כן בשמיני-עצרת או
 בשמחת-תורה, שמסימין התורה ומתחילין אותה
 מתחדש, אז חוזרין מהספה להבית, כי כבר נתחדש
 קדשת ביתו על-ידי שנכנסנו לספה, שהיא בחינת
 ענני-כבוד, שהם שרש התורה כנ"ל (הלכות ס"ת
 הלכה ד, אותיות ט כב כג).

קמ

ראש-השנה ויום-כפור וסבות הם כלם בבחינת כסא
 הכבוד, שהוא בחינת מקומו של עולם, כי השם
 יתברך יושב על כסא כבודו בכל הימים הללו

עד שתגיע למקומו, ולידע לדון את הכל לכף-זכות, אפלו הפושעי-ישראל, עד שנוצה להכניס בלם לכף-זכות ולהאיר בהם ההארה של ראש-השנה, דהינו שבלם ימצאו תמיד פתח ודרך התשובה בכל מקום שהם, בכל עת וזמן. ועקר הפתח והדרך הוא, לצעק תמיד להשם יתברך מעמקא דלבא, יהיה איד שיהיה, ולא יתיאש עצמו מן הצעקה לעולם, שזה בחינת רבוי הצעקות שמרבין לצעק בהושענא-רבא כמה וכמה פעמים ה'ושענא, וכן געורין כל הלילה וגומרין ספר תהלים, שהוא מלא צעקות וזעקות ושועות וכו' להשם יתברך, עד אשר לא נמצא שום

אדם שבעולם שלא יוכל למצא את עצמו בספר תהלים, הכולל כל באי עולם בכל הדורות ובכל המדרגות שבעולם, עד תכלית המדרגה התחתונה מאד, ומעורר בלם לשוב אל השם יתברך, כי תהלים מסגל לתשובה; ובהושענא-רבא אנו ממשיכין הדרך הנפלא הזה, שיוצה כל אחד מישראל על-ידי קדשת ראש-השנה ויום-כפור וסבות לדון את הכל לכף-זכות ולהכניס דרכי התשובה בכל אחד מישראל, דהינו לומר תהלים ולצעק להשם יתברך תמיד, יהיה איד שיהיה. וכמו-כן צריכין לדון גם את עצמו לכף-זכות, ולקיים גם בעצמו אל תדין וכו' עד שתגיע למקומו, כי בודאי גם מקום עצמו אינו יודע מאיזה מקום נמשך, וכל מה שעברו עליו בכל הגלגולים, ומאיזה מקום נמשכין עליו היצרין רעים והמחשבות רעות שלו וכו'; ועל-כן אסור ליאש את עצמו לעולם, כי צריכין לקיים גם בעצמו אל תהי כז לכל אדם, שזה בחינת אסור שפיכת דמים, כמבאר בפנים, כי האדם מזהר על אסור שפיכת דמים גם בנפש עצמו, וכמו שכתוב "ואף את דמכם לנפשותיכם" וכו', ודרשו רבותינו ו"ל: זה השופך דם עצמו, כי גם לבזות את עצמו ביותר עד שיוכל לפל ביותר על-ידי זה, חס ושלום, הוא בודאי אסור חמור, כי צריכין לדין גם את עצמו לכף-זכות, כי מי יודע את מקומו; והעקר שלא יתיאש את עצמו מן הצעקה לעולם, ולצעק ולהתחנן לפני השם יתברך תמיד מעמק הלב, בחינת "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", שעל-ידי-זה נזכה כלנו לשוב אליו יתברך. וכל זה אנו עוסקין להמשיך בהושענא-רבא. ועל-כן עוסקין אז עם ערבי נחל, שמרמזין על פושעי ישראל, לקיים גם בהם אל תהי

שמראש-השנה עד הושענא-רבה ודן אותנו לכף-זכות בחדס וברחמים גדולים, כפי מה שהוא יתברך יודע מקומו של כל אחד ואחד, שזה בחינת "נכון כסאך מאז" הנאמר על ימים אלו, כמבאר במקום אחר, ששם אצל הכסא שם רואין עצם קדשת הימים הנוראים הללו, שזה מרמז בפסוק: "כרסיה שביבין די-נור", 'כרסיה' ראשי-תבות:

ראש-השנה, יום-כפור, סבות; נמצא, שראש-השנה יום-כפור סבות, שרש בלם בבחינת כסא הכבוד, בחינת כרסיה הנ"ל. וזה בחינת סבות, שעושין אחר ראש-השנה ועשרת ימי תשובה ויום-כפור, ואמרה תורה, שכל

אחד יצא ממקומו ודירתו ויכנס אז לסכה, שהיא בחינת כסא כבוד, בחינת מקומו של עולם, בחינת "אם כל חי", אמא דמספכא על בנין, כי שרש כל הנשמות בלם הם מתחת כסא הכבוד, להורות ולגלות לעין כל שהוא יתברך מעלה ומכניס אותנו לבחינת שרשנו, בחינת מקומו של עולם, שעל-ידי-זה דן אותנו בכל הימים האלו לכף-זכות בחדס גדול ונפלא, שזה בחינת החסדים הגדולים שנמשכין בחג-הסבות, ביודע, ועקר החדס הוא מה שעל-ידי-זה אנו זוכין לכנס באמת לכף-זכות ולשוב בתשובה שלמה, כל אחד ממקום שנתעה לשם, לחזר ולשוב אל שרש מקומו אשר נפל משם, בבחינת ורקא הנ"ל, שזה בחינת מה שבסבות צריכין אנתנו לצאת מבתינו ומקומנו ולכנס לסכה, להורות שאין אנו עכשו כלל על מקומנו הראשון שגרם לנו מה שגרם, כל אחד לפי מעשיו, רק עכשו אנו יושבין בסכה, שהיא בחינת כסא כבוד, ששם שרש קדשת המקום של כל אחד ושרש קדשת נשמתו בשרשה (הלכות ערלה - הלכה ד, אות יא).

קמב

בראש-השנה אז השם יתברך מרחם עלינו ודן אותנו לכף-זכות, לכל אחד כפי מקומו; ועל-ידי-זה אנו נכנסין באמת לכף-זכות, עד שאנו זוכין על-ידי-זה לצעק להשם יתברך מעמקא דלבא ולשוב בתשובה לפניו יתברך. ואחר-כך בהושענא-רבא, בסוף סבות, על-ידי שזכינו לישב בסכה, שהיא בחינת כסא הכבוד, מקומו של עולם, על-ידי-זה זוכין כל ישראל לקבל הארה משם, עד שכלנו זוכין לבחינה זאת, לקיים אל תדין את חברך

בזו לכל אדם ולדון אותם
 לקפזכות. וזה בחינת מה
 שאומרים בהושענא רבה
 משנה תורה, שכלו סובב והולך
 על קטב זה, להזהיר את ישראל
 שבכל מה שיעבר עליהם וכו'
 וכו', אף על פי כן אל יתיאשו
 את עצמם מן הצעקה לעולם, כי
 לא יטש ה' את עמו, ורחמי
 אינם כלים לעולם, ואחרי כל
 החטאים והכעסים שמכעיסין
 לפניו יתברך בכל דור,
 אף על פי כן ימין ה' רוממה,
 ועל פן תמיד יכולין להתקרב
 ולשוב אליו יתברך מכל מקום
 שהוא (הלכות ערלה - הלכה ה,
 אות טז, עיינ פנים).

חובטין הערבי נחל בקרקע,
 להכניע ולבטל מהם הדינים
 וההסתרה וההעלמה, ולהורות
 שגם בהערבי נחל בעצמן
 מוצאין תורה ועבודה אפלו
 בשהם בפני עצמן. ועל ידי כל
 זה אנו זוכין בשמיני עצרת
 שיהיו נשלמין כל התקונים אלו
 בשלמות נפלא, שעקר שלמותן
 הוא בשמאיר בשלמות אור
 אהבה שבדעת לתוך אהבה
 שבפנים, ואז נתבטלין הימירע
 לנמרי ואין שום אחיזה
 להעכו"ם, רק ישראל בעצמן
 מתחברין עם השם יתברך
 באהבה יתרה על ידי שמאיר
 עליהם אהבה שבדעת, שזה
 בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל:

בבקשה כפם עכבו עמי עוד יום אחד, שזה בחינת
 "יום אחד הוא יודע לה", שזה בחינת אהבה
 שבדעת, כמבאר בפנים. ואז מתפללין על השם, כי
 אז ממשיכין השפע, שהוא בחינת גשמי ברכה, אל
 הקדשה, לישראל השרים, ואין להימי רע שום
 אחיזה בהם (הלכות הלואה הלכה ה, אות ד).

קסא

בסכות ממשיכין בחינת עניי כבוד, שהם בחינת
 לבושין דנהירין, בחינת "בשומי ענן לבשו". וזה
 בחינת מה שמסככין בפסלת גרן ויקב, שמרמז על
 שיחות חלין של הצדיק, שגם הם מלאים רזין,
 בחינת לבושין דנהירין הנ"ל. וזה בחינת מה
 שבהושענא רבה גומרין כל ספר תהלים, שעקרו
 לנלות גדלת הבורא יתברך ונדלת התורה והצדיקים
 אמתיים, ולהלביש את השכינה בכל כול בלבושין
 דנהירין, שעל ידי זה עקר המתקת הדינים ויחוד
 קדשא בריד הוא ושכינתה, שזה בחינת היחודא
 שלים שנעשה אחר כך בשמיני עצרת, שאז נגמר
 התקון שהתחלנו לעסק בו מראש השנה. וזה בחינת
 ברכת גשם שמזכירין בשמיני עצרת, כמבאר
 בפנים (הלכות חזקת מטלטלין - הלכה ה, אותיות
 כא כב).

קסב

הלולב שהוא כפת תמרים מרמז על הצדיק
 בעצמו, והוא מקשר אליו ענף עץ עבת, שמרמז על
 תלת אבהן, שהם בחינת שרש וכלל כל שאר
 הצדיקים; וערבי נחל מרמז על הפושעי ישראל,
 כי הצדיק עוסק לקשר גם הפושעי ישראל אל

קנא

בסכות השם יתברך מנלה לעין כל חשיבות ישראל,
 כי אזי אמא מסככא על בנין, והכל רואין שישאל
 נצחו המלחמה, כמובא בזהר הקדוש: מאן נצח? מאן
 דאחד מני קרבא בידוי; והכל רואין כי חלק ה' עמו,
 וכל התורה שבכתב ושבעל פה הכל שלנו, ואין
 לאמות העולם שום חלק בה. ועל פן בשמיני עצרת
 ושמחת תורה מסימין התורה ומתחילין אותה
 מחדש, כי על ידי התקונים שאנו עוסקין בהם
 מראש השנה עד שמיני עצרת אנו זוכין לחזר
 ולהמשיך אור התורה מחדש בתוספת אור נפלא,
 בבחינת שלמות תורה שבכתב ותורה שבעל פה,
 ונשלמת האמונה הקדושה בכלליות ובפרטיות,
 ונתגלה חשיבותן ומעלתם של ישראל הקדושים,
 ונתבטלין כל הגזרות ונמתקין כל הדינים (הלכות
 הלואה הלכה ד, אות ט).

קנג

בשבעת ימי הסכות, שהם בנגד הימים והמדות,
 בהם יש אחיזה קצת עדן לימי הרע; רק שישאל
 זוכין על ידי העבודה של ראש השנה ויום כפור
 ובכח הצדיקי אמת להתקרב אל אהבה והשלום,
 שהם בחינת ספה, כי כבר זכינו למצא הטוב, שהם
 אותיות התורה, שבתוך הימירע בעצמן, שהם
 בחינת לשונות העמים, שזה בחינת השבעים פרים
 שמקריבין בסכות, נגד השבעים אמות. וזה בחינת
 התקשרות הערבי נחל עם הארבעה מינים, כי
 הערבי נחל מרמזים על הפושעי ישראל, הינו כי
 עכשו אנו מוצאין הטוב שבכל פושעי ישראל
 שהתגברו עליהם הימירע. ובהושענא רבה אנו

תלמידים בשרים
כאלו נתגלה כבוד
הדר מלכותו
יתברך, שהוא
בחינת הדור
האתרוג (הלכות
חזקת מטלטלין -
הלכה ה, אות טו).

הקדשה ולהחזירם
בתשובה. ועל ידי
כל זה הוא מאיר
בהאתרוג, שהוא
בחינת מלכות
הקדשה, שהוא
בחינת התגלות
אלקותו יתברך
וכבוד הדר
מלכותו, שנתגלה
על ידי תורתו
ושיחותיו
הקדושים של
הצדיק שמאיר

קסד

נמילת הארבעה
מינים בסבות זמן
שמחתנו הוא כדי
להמשיך השמחה

של מצוה, שהיא בחינת עולם הבא, לתוך הלב,
שיהיה בבחינת "נתתה שמחה בלבי". כי האדם
בעצמו כלול מכל העולמות, כידוע, ויש שהאדם
בחינת עולם הבא ועולם הזה, היינו הראש והדעת
הוא בחינת עולם הבא, שאז יהיה עקר שלמות
השגת הדעת, והגוף הוא בחינת עולם הזה, והעקר
הוא הלב, שיש בו שני חללים, ששם משכן שני
היצרין, יצר טוב ויצר הרע, שעל ידי עקר
הבחירה של האדם, שהוא בעולם הזה דיקא. ועל כן
יכול האדם להרגיש לפעמים במחו ודעתו בחינת
עולם הבא, מחמת שהמח והדעת בעצמם הם
מבחינת עולם הבא; אבל העקר להמשיך זאת אל
לבו, שהוא מרמו לבחינת עולם הזה, עולם הבחירה,
שזה בחינת להמשיך שמחת ענג עולם הבא אל תוך
העולם הזה, בבחינת "וידעת היום והשבת אל
לבבך" וכו'. וזה אנו ממשיכין על ידי הנענועים עם
הארבעה מינים, וכל הנענועים עד טבורא דלבא,
כדי להמשיך השמחה של עולם הבא מהמח אל
הלב, להרגיש שמחת עולם הבא בעולם הזה ממש
גם בלבו, ששם עקר השמחה כנ"ל, בבחינת "נתתה
שמחה בלבי". וזה שכתוב: "ולקחתם לכם ביום
הראשון פרי עץ הדר וכו' ושמחתם לפני ה'
אלקיכם", כי על ידי זה ממשיכין שלמות השמחה
של מצוה גם בעולם הזה, עד שגזפה לעשות כל
המצות תמיד בכל השנה בשמחה גדולה מהמצוה
בעצמה, עד שלא נרצה בשום שחר עולם הבא
בשבילה, רק שמחתנו יהיה מהמצוה בעצמה.
ועל כן עקר ההדור הוא בהאתרוג, שהוא כנגד הלב,
כמאמר רבותינו ז"ל; וטעם עצו ופריו שוה, כי העץ
בעצמו מרמו על העולם הזה, שאין מרגישין בו טעם
הקדשה כל כך, רק הוא עולם המעשה, ועליו על
העץ הזה יגדלו פרות נפלאים שגזפה לאכלן
ולהתענג מהם בעולם הבא, בעת קבול השכר; אבל
עקר השלמות הוא, שגזפה לטעם טעם הטוב והנעים

בתלמידיו הקדושים. ועל כן עקר ההדור הוא
בהאתרוג, כי הצדיק בעצמו אין לנו בו שום
תפיסה כלל, רק על ידי שמוריד את עצמו אלפים
ורבבות מדרגות למטה ממדרגתו העליונה מאד,
בכדי שיוכל להאיר על ידי זה קצת מתורתו
ושיחותיו הקדושים בתלמידיו הקדושים,
על ידי זה אנו מביינין שראוי להאמין בו,
ועל ידי זה נתחזק האמונה הקדושה הפללית
גם כן, היינו להאמין בשלמות בהשם יתברך
ובתורתו הקדושה, שזה עקר בחינת התגלות
המלכות שהוא בחינת אמונה, ועקר האמונה
נמשכת בכל דור ודור על ידי הצדיק האמת
הגדול במעלה. ועל כן בהולב אין לוקחין עקר
הפרי, רק העליון שהוא הולב, שהוא "כפת
תמרים", כי בהצדיק בעצמו אין לנו בו שום
תפיסה כלל, רק כל הארתו בעולם הוא על ידי
בחינת העליון והלולבין, שהם בחינת
השיחות חלין שלו, כמו שדרשו רבותינו ז"ל על
"ועלה לא יבול", כי כל דבוריו ומעשיו הנראין
כפשוט יש בהם ריוז; וגם אפלו התורה שהוא
מגלה נחשבת גם כן בערך פנימיות השגת הצדיק
בעצמו בבחינת עליון ולולבין שאצל הפרי, כי
פנימיות עצם השגתו גבוה ומרום ונעלה מאד
מאתנו, ודיקא על ידי בחינת העליון שלו,
על ידי זה הוא מאיר בתלמידיו התגלות אלקותו
יתברך וכבוד הדר מלכותו, שזה בחינת הדור
האתרוג, שהוא בחינת מלכות כידוע. וזה בחינת
מה שאמרו רבותינו ז"ל: "פרי עץ הדר" זה אתרוג,
הדר באילנו משנה לשנה, שזה מרמו על תלמידיו
הכשרים, שהם בבחינת "ויהושע בן נון נער לא
ימיש מתוך האהל", כי הם מקשרים ודבוקים
ברבם שהוא האילן הקדוש, בחינת אילנא רבא
ונקירא, בכל עת תמיד, משנה לשנה, בחינת "לא
ימיש מתוך האהל", כמבאר בפנים, ועל ידי

שְׁמֵכֶתֶינָן רְגֵלֵיהֶם מֵעִיר לְעִיר
וּמִדֹּד לְדֹד לְעֵסֶק
בְּדַבְרֵי-תוֹרָה, כִּי רַק בְּשִׁבִיל
זֶה מְסַבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת
הָאָדָם שֶׁצָּרִיךְ לְפַעֲמִים לְכַתֵּת
רְגָלָיו לֵילָךְ וְלַסַּע, כְּמִבְאֵר
בְּפָנִים (הַלְכוֹת פְּקֻדוֹן – הַלְכָה
ה, אוֹת יט; עֵינַן מִלְטוּל, יט ב).

שֶׁל הַפְּרִי גַם בְּהֶעָץ בְּעֵצְמוֹ,
שׁוּה בְּחִינַת לְהַרְגִישׁ עֲנֵג
הָעוֹלָם הַבֹּא בְּשַׁעַת עֲשִׂית
הַמִּצְוָה תִּכְרַף כִּנ"ל, שׁוּה בְּחִינַת
שְׁמַעַם עֲצוֹ וּפְרִיז שׁוּה (הַלְכוֹת
חֻזְקַת קַרְקָעוֹת – הַלְכָה ג,
אוֹתוֹת יא יב).

קסה

בְּכֹל שַׁבַּעַת יְמֵי הַסַּבּוֹת אָנוּ
זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה עֲלֵינוּ
לְשִׂמְחָה בְּה, בְּחִינַת "יִשְׂמַח

יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו", שׁוּה בְּחִינַת הַשְּׂמֵחָה שְׂאָנוּ שְׂמֵחִים
בְּהַמִּצְוֹת בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהֵם אַחַדוֹת אַחַד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה
גַּם-כֵּן בְּחִינַת שְׂמֵחָת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה, כְּמִבְאֵר בְּפָנִים.
וְאַחֲרֵי-כֵן בְּשְׂמִינֵי-עֲצָרַת וְשְׂמֵחָת-תוֹרָה, אִזּוּ בְּכִיכּוֹל
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂמַח עִמָּנוּ, כְּמִבְאֵר בְּכּוֹנּוֹת וּבְדַבְרֵי
רְבוּתֵינוּ וְ"ל שְׂאָמְרוּ עַל זֶה: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, עֲכָבוּ עִמִּי
עוֹד יוֹם אֶחָד, שׁוּה בְּחִינַת "יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו", וְאִזּוּ
עַקֵּר שְׂלֵמוֹת הַשְּׂמֵחָה, כִּי נִבְלָלִין שְׁנֵי הַשְּׂמֵחוֹת
בְּאַחַדוֹת אַחַד, כִּי אָנוּ תוֹפְסִין אִזּוּ הַתוֹרָה וְשְׂמֵחִים
עִמָּה, לְהוֹרֹת שְׂכָל שְׂמֵחָתֵנוּ הוּא רַק הַתוֹרָה בְּעֵצְמָה,
שֶׁהִיא אַחַדוֹת אַחַד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן הוּא יִתְבָּרַךְ
שְׂמַח עִמָּנוּ, וְנִבְלָלִין שְׁנֵי הַשְּׂמֵחוֹת בְּיַחַד כִּנ"ל
(הַלְכוֹת חֻזְקַת קַרְקָעוֹת – הַלְכָה ג, אוֹת י).

קצו
אַחַר סַבּוֹת עוֹשִׂין שְׂמִינֵי-
עֲצָרַת וְשְׂמֵחָת-תוֹרָה, וְאִזּוּ
מְסִימִין הַתוֹרָה וּמִתְחִילִין אוֹתָהּ מִחֲדָשׁ, כִּי עַל-יְדֵי
כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁעֲסָקְנוּ בָּהֶם בְּיָמֵים הַלְלוּ, עַל-יְדֵי-זֶה
אָנוּ מְצַיְרִין אוֹתוֹת הַתוֹרָה לְטוֹב בְּבְחִינַת סַם חַיִּים,
כְּדֵי שְׂכָל הַתוֹרָה שֶׁעֲסָקְנוּ בָּהּ בְּשִׁנָּה הַעֲבָרָה, וְכֵן מֵה
שְׂאָנוּ מִתְחִילִין לְעֵסֶק בָּהּ מֵעַתָּה מִחֲדָשׁ, יִהְיֶה הַכֹּל
מְצַטְרָף וּמְצַטְרָף תְּמִיד רַק לְטוֹב וּלְחַיִּים וּלְשְׁלוֹם,
שׁוּה תְּקוּן כָּל הָעוֹלָם, כִּי כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ מִתְנַהֵג
וּמִתְקַים רַק עַל-יְדֵי הַתוֹרָה, וְכַפִּי הַצִּיּוֹר שְׂאָנוּ מְצַיְרִין
וּמְצַרְפִּין אוֹתוֹת הַתוֹרָה עַל-יְדֵי הַהֲבָלִים וְהַכְּסוּפִין
שְׂלָנוּ כִּנ"ל, כְּמוֹ-כֵן מִתְנַהֵג הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן נִקְרָא
שְׂמִינֵי-עֲצָרַת, כְּמִבְאֵר בְּפָנִים (הַלְכוֹת אוֹמְנִין –
הַלְכָה ה, אוֹת יט).

שבת שלום

וחג סבות שמח

קפט

אַחַר רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-כְּפוּר עוֹשִׂין סַבּוֹת, בְּחִינַת
סַבַּת שְׁלוֹם, בְּחִינַת אֲהַבַת חֶסֶד, כִּי אִזּוּ נִמְשָׁכִין כָּל
הַחֲסָדִים, בְּחִינַת אֲהַבָה וְשְׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁיִּבְלָלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַבְלִיל בְּתוֹךְ
הַשְּׂכָל הָעֲלִיּוֹן הַכוֹלֵל. וְזֶה בְּחִינַת "כָּל הָאֲוִירָה
בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסַבָּת", וְדַרְשׁוּ רְבוּתֵנוּ וְ"ל מְזֶה,
שְׂכָל יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִין בְּסַבָּה אַחַת כִּי זֶה עַקֵּר מִצְוֹת
סַבָּה, שֶׁיִּכּוֹן לְהַבְלִיל בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל עִם כָּל
יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיְהִיָּה נִחְשָׁב כְּאִלוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבֵין
בְּסַבָּה אַחַת. וְעַל-יְדֵי שְׂמֵטְלָטְלִין עֲצָמָן מִהַבִּית
לְסַבָּה, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַנְּנִים כָּל הַנְּסִיעוֹת וְהַטְּלָטוּלִים
שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה שִׁיְהִיו כְּלָם בְּקַרְשָׁה גְּדוֹלָה, בְּאִפְן
שִׁיְהִיָּה תְּקוּן לְפָנֵם אֲמוּנַת חֻכְמִים, עַד שִׁיְהִיו נִבְתָּבִין
סְפָרִים קְדוּשִׁים עַל-יָדָם, בְּבְחִינַת "וַיִּכְתַּב מוֹשֶׁה אֶת
מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל פִּי ה'", וְהַעֲקָר שִׁיְהִיָּה כְּוִנָּתוֹ
בְּכָל נְסִיעוֹתָיו וּמְטָטוּלָיו רַק בְּשִׁבִיל לְהַתְּוַעַד עִם
בְּנֵי-אָדָם חֲדָשִׁים וּלְדַבֵּר עִמָּם מִהַתְּכַלִּית הָאֲמִתִּי,
וְלַעֲסֵק עִמָּהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל,
בְּאִפְן שֶׁיִּבְרִיחוּ כְּלָם אֶת הָאֲמִתִּי לְאֲמִתּוֹ וּלְשׁוֹב אֶל
הַשֵּׁם בְּאֲמִתִּי, בְּבְחִינַת שְׂאָמְרוּ רְבוּתֵנוּ וְ"ל: "וְהֵם
תָּכוּ לְרַגְלָךְ יִשָּׂא מִדְּבַר-יָדְךָ" אִלוֹ תִלְמִידֵי חֻכְמִים